

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

246609

วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

อรวรรณ สิงเต

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ 2554

วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

อรรวรรณ สิงเต

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

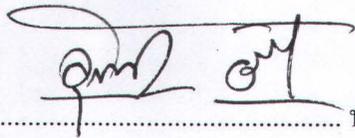
วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

อรรรรณ สิงเต

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

..... ประธานกรรมการ

อาจารย์ ดร. อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

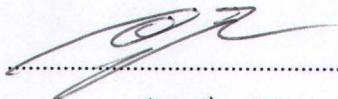
.....

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีพัฒนานุกุลกิจ

..... กรรมการ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีพัฒนานุกุลกิจ

..... กรรมการ

ดร. อุบล ยะไวทย์ณะวิชัย

23 กุมภาพันธ์ 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากระองศาสตราจารย์ เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ และกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไข จนการค้นคว้าแบบอิสระเสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. อุดมโชค อาษาวิมลกิจ ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ตรวจสอบ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนการค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ดร. อุบล ยะไวทย์ณวิชัย ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ตรวจสอบ แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนการค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ความช่วยเหลือ เสนอแนะ และอำนวยความสะดวกด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี ตลอดจนเป็นกำลังใจ สนับสนุนและคอยช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องตลอดมา ขอขอบพระคุณข้าราชการ พนักงาน และเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ นักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่นที่ 10 และทุกคนที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา จนการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใดผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การค้นคว้าแบบอิสระนี้ จักเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ วัฒนธรรมองค์การกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวอรวรรณ สิงเด

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เสกสิน ศรีวัฒนานุกุลกิจ

บทคัดย่อ

246609

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาลักษณะวัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม
2. ศึกษาระดับความผูกพันที่มีต่อองค์การของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การและความผูกพันต่อองค์การของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จำนวนทั้งสิ้น 80 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ไค-สแควร์

ผลการศึกษาพบว่า

1. วัฒนธรรมองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผสมผสานระหว่าง 3 ลักษณะ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ วัฒนธรรมองค์การลักษณะ

สร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา อยู่ในระดับปานกลาง และ วัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว อยู่ในระดับน้อย

2. ระดับความผูกพันที่มีต่อองค์กรของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์ มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนวัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา และวัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว ไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

Independent Study Title	Organizational Culture and Employee Engagement of Donkaew Tambon Administrative Organization, Chiang Mai Province
Author	Miss Orawan Singtae
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Associate Professor Seksin Srivattananukulkit

ABSTRACT

246609

The purposes of this independent study are :

1. To study the overall aspects of the organizational culture of the Don Kaew Subdistrict Administration Organization, Chiang Mai Province.
2. To study the level of the officers' relationship to the Don Kaew Subdistrict Administration Organization, Chiang Mai Province.
3. To study the relationship between the organizational culture and the officers' organizational relationship of the Don Kaew Subdistrict Administration Organization, Chiang Mai Province.

This independent study was conducted by the quantitative methodology by the delivering of questionnaires to 80 officers of the Don Kaew Subdistrict Administration Organization. The collected data was analyzed by the statistical methodology of frequencies distribution, percentage, mean, standard deviation. The Chi-Square methodology was applied in the procedure of the hypothesis testing.

Results of this independent study revealed that

1. According to the level of mean ranking, the organizational culture of the Don Kaew Subdistrict Administration Organization was comprised of 3 styles ; the maximum level of

constructive style, the medieval level of the passive/defensive styles ,and the minimum level of the aggressive/defensive styles.

2. The officers' relationship to the organization of the Don Kaew Subdistrict Administration Organization was founded to be at the maximum level.

3. The constructive style of the organizational culture of the Don Kaew Subdistrict Administration Organization was founded to be at 0.05 according to the statistical significance. According to the organizational culture styles, the passive/defensive and the aggressive-defensive styles had no relationship with the officers' relationship to the organization.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.3 สมมติฐานในการศึกษา	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	7
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	12
2.2 แนวคิดวัฒนธรรมองค์การ	15
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
2.5 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา	56
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2 การศึกษาข้อมูล	58
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	59
3.4 วิธีการสร้างเครื่องมือ	59
3.5 ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัย	60
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	63
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร	63
4.2 ข้อมูลลักษณะวัฒนธรรมองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว	66
4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร	83
4.4 การทดสอบสมมติฐาน	95
4.5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของพนักงาน องค์กรบริหารส่วนตำบลคอนแก้วกับความผูกพันต่อองค์กรของ พนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว	115
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
5.1 สรุปผลการศึกษา	125
5.2 อภิปรายผล	128
5.3 ข้อเสนอแนะ	143
บรรณานุกรม	145
ภาคผนวก	151
แบบสอบถาม	152
ประวัติผู้เขียน	163

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา	57
4.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลในองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว	64
4.2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้าราชการและพนักงาน เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์	66
4.3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้าราชการและพนักงาน เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา	72
4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้าราชการและพนักงาน เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว	76
4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของวัฒนธรรมองค์การแต่ละลักษณะ ของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	82
4.6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การด้านความเชื่อมั่น ขอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์การ	83
4.7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การด้านความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานเพื่อองค์การ	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะดำรงความเป็นสมาชิกขององค์กร	92
4.9 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความผูกพันต่อองค์กร	94
4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะสร้างสรรค์กับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	96
4.11 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะตั้งรับ-เฉื่อยชา กับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	97
4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะตั้งรับ-ก้าวร้าว กับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	98
4.13 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะสร้างสรรค์ มิตินั้นความสำเร็จ กับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	99
4.14 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะสร้างสรรค์ มิตินั้นสัจการแห่งตน กับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.15 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การลักษณะ สร้างสรรค์ มิตินั้นบุคคลและการกระตุ้น กับความผูกพันต่อองค์การ ของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่	101
4.16 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การลักษณะ สร้างสรรค์ มิตินั้น ไมตรีสัมพันธ์ กับความผูกพันต่อองค์การของ ข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่	102
4.17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การลักษณะ ตั้งรับ-เฉื่อยชา มิตินั้นการเห็นพ้องด้วย กับความผูกพันต่อองค์การ ของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่	103
4.18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การลักษณะ ตั้งรับ-เฉื่อยชา มิตินั้นกฎระเบียบ กับความผูกพันต่อองค์การของ ข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่	104
4.19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การลักษณะ ตั้งรับ-เฉื่อยชา มิตินั้นการพึ่งพา กับความผูกพันต่อองค์การของ ข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่	105
4.20 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การลักษณะ ตั้งรับ-เฉื่อยชา มิตินั้นการหลีกเลี่ยง กับความผูกพันต่อองค์การของ ข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.21 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะ ตั้งรับ-ก้าวร้าว มติเน้นการเห็นตรงกันข้าม กับความผูกพันต่อองค์กร ของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	108
4.22 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะ ตั้งรับ-ก้าวร้าว มติเน้นอำนาจ กับความผูกพันต่อองค์กรของ ข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	109
4.23 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะ ตั้งรับ-ก้าวร้าว มติเน้นการแข่งขัน กับความผูกพันต่อองค์กร ของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	110
4.24 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรลักษณะ ตั้งรับ-ก้าวร้าว มติเน้นความสมบูรณ์แบบ กับความผูกพันต่อองค์กร ของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล คอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	111
4.25 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับ ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการ พนักงานและเจ้าหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่	112
4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม	115
4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม	116
4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม	117
4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนกับความผูกพันต่อ องค์กร โดยรวม	118
4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะในงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันกับ ความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทตำแหน่งงานกับความผูกพันต่อ องค์กร โดยรวม	120
4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการทำงานกับความผูกพันต่อ องค์กร โดยรวม	121
4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างการสังกัดหน่วยงานภายในกับความผูกพัน ต่อองค์กร โดยรวม	122